

животът на
**БИБЛИО
ТЕКУТЕ**

КНИГИТЕ са в Центъра на Нов български университет

Надя Терзиева

И само книгите ви ще останат.

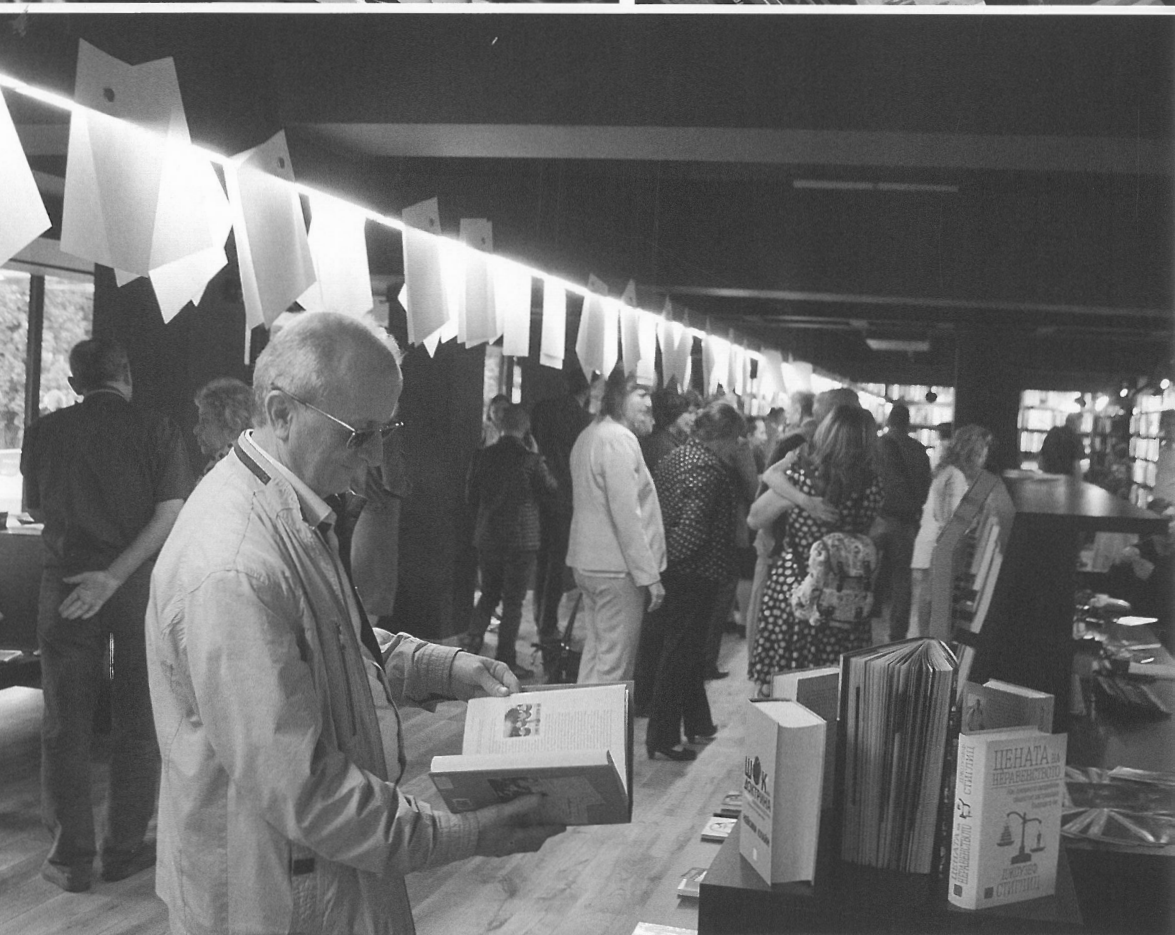
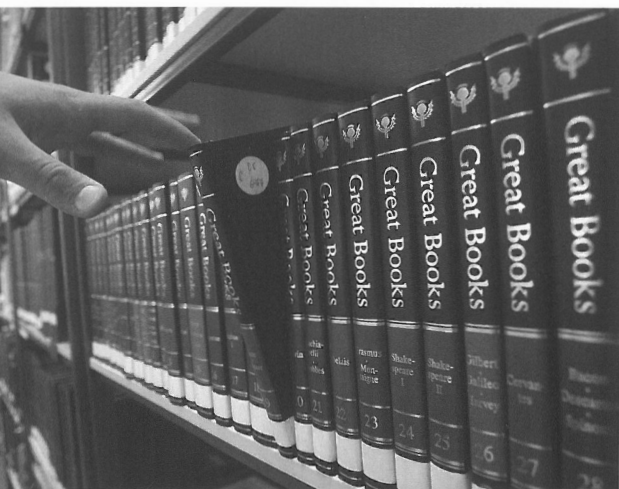
Умберто Еко

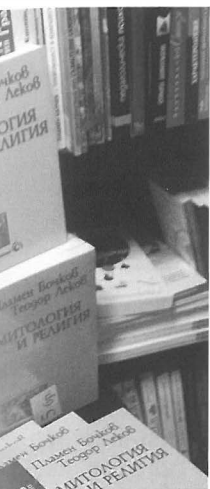
Измина една година от създаването на първия по рода си сред образователните институции в страната Център за книгата на Нов български университет. Той обединява Библиотека, Издателство, Университетски архив и книжарници и е основан по идея на д-р Георги Текев, изпълнителен директор на НБУ. Целта е подпомагане на образователната и научноизследователската дейност и разпространение на постиженията на НБУ. Стремещът е чрез поддържане на синергични връзки, взаимодействие и съвместни инициативи между звената в Центъра библиотечните ресурси и услуги, университетските издания и архивните колекции, дарени от известни български учени, да станат по-видими, използвани, четени и изследвани.

Надя Терзиева е директор на Центъра за книгата към НБУ от неговото създаване през 2016 г. Преди това е дългогодишен директор на Библиотеката на НБУ с принос за изграждането и развитието ѝ като съвременен информационен център. Основател и председател на УС на първото библиотечно обединение „Български информационен консорциум“, в което членуват над 78% от висшите училища. Има множество публикации в областта на библиотечно-информационните науки и технологии, както и участия в десетки международни проекти. Има три магистърски степени: по бизнес администрация, библиография и научна информация и българска филология. Специализира библиотечен мениджмънт във Великобритания, Холандия, Испания. Член на Настоятелството на НБУ от 2016 г.

ЦЕНТЪР ЗА КНИГАТА
КНИЖАРНИЦА
BOOKSHOP

Центрове по света

Най-старият Център за книгата е създаден през 1977 г. в Конгресната библиотека на САЩ. Основна негова цел е да разпространява информацията за книги, да насърчава четенето, грамотността и библиотеките, а също и да популяризира учебни програми за книгоиздаване, изкуството на книгата и др. От 1984 г. до днес са създадени подобни центрове в 50 щата на САЩ, както и в Област Колумбия и Вирджинските острови.

В Канада, в Уинипег, Манитоба, съществува център с библиотека и магазин за библиофилски книги. Друг такъв е основан през 1974 г. и е част от библиотеката на Националната галерия на Канада, чиято цел е публикуване, разпространение и популяризиране на колекции от редки и ценни издания.

В Европа центровете организират книжни изложения или изпълняват представителни и изложбени функции. Такъв е центърът в Германия в града на Гутенберг – Майнц, където на всеки две години се организира панаир с над 360 участници от повече от 16 страни – частни печатници, малки издателства, ръчни преси, автори и художници илюстратори.

В Австрия, във Виена през 2007 г. е създадено специално пространство, където редки и ценни книги са събирани, излагани и дискутирани. Европейският научен център за консервация и реставрация на книги и хартия (European Research Centre for Book and Paper Conservation-Restoration) също е със седалище във Виена, като негови основни задачи са провеждане на изследвания в областта на консервацията и реставрацията на книги и разпространяване на резултатите сред учени, които се занимават с културно наследство.

Във Великобритания три от най-ранните и обширни колекции от библиофилски издания в света се намират в Националната библиотека за изкуство, Музея „Виктория и Албърт“, библиотеката на Chelsea College of Art and Design и в Human Kreitman Research Centre в галерията Tate Britain.

В България през 2014 г. към НДК е създаден Национален център за книгата, който да подпомага българската литература, превода и популяризацията ѝ в чужбина. През академичната 2016/2017 г. Центърът за книгата на НБУ осъществи редица събития и дейности, свързани с книгите.

Издаване на книги

Повече от 70 заглавия са публикувани, включително първи издания, преиздания, преводи, учебна и научна литература, монографии, каталози, албуми на български и английски език в електронен и печатен формат. Книгите са свързани с изучаваните специалности в университета и са в различни области на знанието като архитектура, астрономия, екология, египтология, дизайн, история, изобразително изкуство, здравни грижи, икономика, кино, философия и други. Подробна информация за тях с резюмета и библиографско описание е поместена в сайта, на страницата на издателството. Постигане през този период е съвместният проект на департамент „Нова българистика“, Университетския архив и издателство „Кралица Маб“ с издаването на книга, посветена на статиите на литературния критик Иван Богданов от 1945-1946 г.

Представяне на книги

За да популяризира изданията си, НБУ организира редица представяния в Центъра за книгата с помощта и на социалните медии. Автори, съставители и преводачи, преподаватели в университета, както и рецензенти и редактори представиха над 35 нови заглавия с най-разнообразна тематика – за „къщите, които говорят“, анимационна драматургия, дебата в българския парламент през XIX век, сянката на Сталин и Хитлер, принципи на устойчивия дизайн, психоаналитичното разбиране и интерпретация, етнометодологията и анализа на разговори, обявените „истини“, които успяват да останат релевантни на актуалния опит, физическите условия и процеси при космически обекти, преживяване на малките неща с думите към живота и др. За първи път в НБУ гостува писателката Теодора Димова в разговор около новоизлязлата ѝ повест „Първият рожден ден“, посветена на християнското Рождество. За нея „писателят пише, за да бъде четен, но не трябва да превръща този стремеж във водещ мотив, защото масовото понижава, а принизените очаквания пораждаат продукти без стойност“.

Живеещата във Великобритания авторка Капка Касабова представи българския превод на романа си „Граница“. Сподели, че „всичките ми срещи с хора, всичките истории, които чух, бяха свързани на едно дълбоко ниво и много от хората от границата са безгранични хора всъщност“.

Центърът посрещна и писателя Николай Грозни, живял на различни места по света от Ню Йорк до Тибет, който остава убеден, че „хората са едни и същи по целия свят“. Писателят представи книгата си „Крака на костенурка“ като история „по-скоро за пътешествието и за приятелството. И изобщо за абсурда на живота“.

Книгите се четат

Според първите три от петте фундаментални закона на библиотечната наука, предложени преди повече от 85 години от д-р Шиали Рамамрита Ранганатан¹, изследовател, педагог, библиотекар и философ от Индия, книгите са за четене, за всеки читател има подходяща книга, а за всяка книга – читател.

През изминалата академична година в библиотеката са използвани 114 618 книги, включително традиционни и електронни, от 10 316 читатели, или всеки читател е намерил 11 книги, които отговарят на неговите специални интереси. И още 29 незрящи читатели са получили сканирани 152 заглавия, електронно достъпни чрез специализирана онлайн платформа за хората с нарушено зрение.

¹ Ranganathan, S. R. 1892-1972. (1931). *The five laws of library science*. Madras: The Madras Library Association.

Само за една година всяка дигитална книга в НБУ (411 заглавия до момента) е стигнала до 75 читатели! Книгите от библиотеката намират своите читатели по-лесно, защото:

- колекциите са на свободен достъп;
- всяко търсено заглавие, изчерпано на книжния пазар, но важно за читателя, се дигитализира;
- всеки читател може да заема едновременно по 8 книги за период от 2 месеца;
- условията в читалнята предразполагат, а на любителите на нетрадиционни формати се предоставят електронни четци и таблети;
- библиотеката е отворена 82 часа седмично.

Книгите се даряват

През януари 2017 г. НБУ получи нови материали към дарените вече библиотека и архив на бележития изследовател и дългогодишен професор по нова и най-нова история проф. Пламен С. Цветков (1951–2015). Сред тях е негов непознат досега студентски ръкопис, пример за размаха на мисълта, способностите и убежденията му – „История на България“, написана на френски през 1973 г.

В Университетския архив отскоро се съхранява и ръкописът на дисертационната работа „Масивни конструкции на сгради със свободна планировка“ от 1974 г. на проф. д.т.н. инж. Хаския Нисимов (1911–1995) – един от водещите инженери на България през втората половина на ХХ век.

Ново ценно дарение е и архивът на Малчо Николов, автор на „История на българската литература от Петка Славейкова до наши дни“ (1941), за когото Атанас Далчев пише: „Той не робуваше на настроения и моди, търсеше истината и имаше убеждения. Хора, които са получили „убежденията“ си наготово, могат да ги сменят; Малчо Николов беше извоювал своите постепенно, с години труд и борба, затова намираще сили да ги брани“.

В НБУ са и работните материали за написването на превърналата се в мит сред филолозите книга на Мирослав Янакиев „Българско стихознание“ (1960), черновите на подготвяни от него лекции по старобългарски език и по стилистика на българския език, ръкописи на по-късно публикувани текстове.

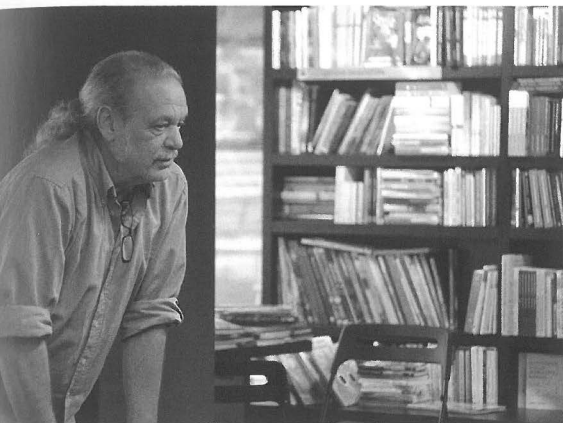
Библиотеката е благодарна на 163 дарители, сред които двама от почетните доктори на НБУ – проф. д-р Рандал Бейкър, учен и общественик, и Н.Пр. Джефри Кийтинг – посланик на Република Ирландия в България за периода 2005-2010 г.; Костадин Пампов – преподавател по философски науки в Езикова гимназия „Бертолт

Брехт“, Пазарджик, автор на редица книги на философска тематика, включително на изследвания върху философско-историческите опити на проф. Петър Мутафчиев; проф. д.ф.н. Нэлли Щедрина – виден изследовател на историята на руската литература през 19.-20. век; Жоана д’Анжело Мартинс де Мело – трети секретар на Посолство на Федеративна република Бразилия в България; Рада Мутафчиева – внучка на проф. Петър Мутафчиев, дъщеря на акад. Вера Мутафчиева, и др. за получените 1068 тома книги от различни области на знанието. Сред тях са „Ходенето на българина по мъките: Есета: Част 3“ от Георги Марков, „Правото на изслушване на задържаните имигранти: Наръчник. Аналитичен доклад за България. Изследване на индивидуални случаи“ на Валерия Иларева, „Penser et construire l’Europe“ от Богдан Богданов; „На Бога най-светлия син“ от Надежда Александрова, „Дневници на Учредителното събрание от 1879 г.“, съставител и коментар Веселин Методиев, и др. За да върне жеста на дарителството, библиотеката подари 2258 тома на – 79 библиотеки в страната (879 книги); на студенти и преподаватели чрез инициативата Буккросинг (842 освободени книги); на училища, читалища и организации (537 тома).

Книгите се разпространяват

За да популяризира академичните си произведения, в края на 2016 г. НБУ стана член на Асоциация „Българска книга“ (АБК) и участва в редица нейни инициативи. За изминалата година университетът се представи на „Литера експо“, Благоевград, Пролетния базар на книгата в НДК, както и на „Алея на книгата“ в Пловдив, Варна и София. За първи път през октомври 2017 г. НБУ участва в споделения национален щанд на международния панаир на книгата във Франкфурт. Подбраният списък включваше заглавия на английски език, като „Sofia from Antiquity to New Ages“ от Магдалина Станчева, „The Ancient Egyptian Story of the Shipwreck“ от Сергей Игнатов, двуезични издания, между които „Raina Kabaiwanska/Райна Кабаиванска“ от Георги Текев, „19th Century Romanticism/Романтиката на XIX век“ със съставител Анжела Данева, както и на български език „Митология и религия“ с автори Пламен Бочков и Теодор Леков, „Кризите на народния театър“ на Виолета Дечева и др. Известност на нашите университетски заглавия се постига и сред библиотеките в страната чрез изпращането на „Каталог на изданията 2001-2015“, съставен от д-р Веселина Василева, месечни електронни бюлетени за нови заглавия и промоционални издания, както и чрез изготвяне на класация Топ 10 любими книги. Сред десетте най-предпочитани книги от читателите са „Къщите говорят“, „Практикум по арт терапия“, „Български архитектурен модернизъм“, „Траките“, „Артикулационни нарушения“, учебник по български език за чужденци в две части „Здравейте!“ и др. Актуална информация за новоизлезли книги се помещава на сайта на библиотеката. Сред постиженията на Центъра е дигитализирането на дългогодишните периодични издания на НБУ – сп. СЛЕДВА и в. „Университетски дневник“, което ги прави по-видими и по-достъпни за читателите във и извън университета. Традиционно изданията на НБУ се разпространяват и чрез онлайн книжарниците books.bg, helicon.bg, book.store.bg, ciela.com, mobilis.bg, като през тази година могат вече да се намерят и в електронните портали на dbooks.bg, slaveikov.bg, kanira.bg, priатели.bg и др.

В Нов български университет книгите се издават, представят, даряват и разпространяват. Те са в Центъра!

Проф. д-р Евгений Дайнов представя „Философът и вълкът: Уроци от давето за любовта, смъртта и щастието“ от Марк Роуландс

Авторката Мариана Екимова-Мелнишка и рецензента доц. д-р Соня Алексиева представят „Къщите говорят“

Доц. д-р Ясен Захариев говори за „Култура и география на виното в библиотечните колекции на НБУ“

Участници в семинара „Култура и география на виното в библиотечните колекции на НБУ“

Представяне на книгите „Античност, археология и национално въобразяване“ на доц. д-р Цвете Лазова, „Формирането на двуполусния свят“ на доц. д-р Соня Хинкова и „Митология и религия“ на проф. д-р Пламен Бочков и доц. д-р Теодор Левков

Доц. д-р Веселин Методиев по време на представянето на новата му книга „Конституционният дебат в българския парламент през XIX век“ заедно с проф. д-р Христо Тодоров